

nouveau niche

THE
MERCHANT
HOUSE
PRESS

Talks

Het concept van een koopman in de kunst

JULY 11, 2018

Kunst maakt iets los. Een gevoel, een emotie, of reflectie. De manier waarop kunst getoond wordt geeft nog een extra laag mee: een verhaal, of een bepaalde framing. In een museum is die framing al snel duidelijk, maar hoe werkt dat in een galerie? In The Merchant House, een oud koopmanshuis aan de Herengracht, toont oprichter Marsha Plotnitsky al vijf jaar bijzondere exposities van hedendaagse kunstenaars. Eigenlijk onderzoekt ze al haar hele leven wat kunst betekent. Voor haarzelf, maar ook een ander. In The Merchant House komt het samenspel tussen kunst en commercie, kijken en tonen erg mooi samen. We raakten in gesprek over de rol van kunst en de kunst van het kunst kijken en tonen.

Dus het begon allemaal bij Rembrandt...

'Ik groeide op in Rusland en weet nog goed dat ik met een jaar of 12 de Hermitage in St. Petersburg bezocht met school. Het kunstwerk dat me het meest intrigeerde was het 'Portret van een oude man in rood' van Rembrandt. Waarom zou ik me als 12-jarige focussen op dat specifieke schilderij? Het was niet dat ik geïnteresseerd was in de oude man. Het was de schoonheid, de precisie, waardoor het onderwerp kunst me bekliffde: wat betekent kunst voor mij en voor anderen.'

Het valt me op dat deze draad eigenlijk in al je werk, van de catalogusteksten tot het programma dat je in The Merchant House terugkomt. Ik las ergens dat je actief wil bijdragen aan een nieuw hoofdstuk in de kunstgeschiedenis. Toch startte je je carrière niet als kunsthistoricus, maar als bankier op Wallstreet. Een onverwacht wending lijkt, hoe ben je zo begonnen?

'Het programma in The Merchant House is net als jouw online magazine. Het is iets dat ik altijd al heb willen doen. Ik heb een hoop informatie verzameld en bijna 5-7 jaar grondig onderzoek gedaan naar wat kunst voor de mens betekent voor ik wist wat voor vorm die vraag kon aannemen. Vaak komt dat niet naar voren in de artikelen die over mij verschijnen. Die benadrukken het verhaal van Wallstreet naar galeriehouder. Feitelijk klopt het, maar eigenlijk ook niet. Ik heb altijd het gevoel gehad dat ik twee banen had, de een meer zichtbaar dan de ander. Gedurende mijn carrière ben ik altijd betrokken en bezig geweest met kunst.'

“Ik heb altijd twee banen gehad. De één was alleen meer zichtbaar dan de ander.”

Toen ik in 2001 stopte had ik niet verwacht dat ik ooit weer een onderneming zou starten. Mijn werk op Wallstreet bestond eigenlijk uit het runnen van een klein bedrijf binnen het concern. Ik managede mijn eigen team, met mijn eigen klanten. Dat had ik dus al eens meegemaakt. Toch kwam ik tot de conclusie dat de praktische kant van kunst eigenlijk erg interessant kon zijn. Ik realiseerde me dat er bepaalde business parameters op een goede manier kunnen worden toegepast in de kunstwereld. Iedereen had moeite met het vinden van geld voor kunst, en hier was ik met een lading zakelijke ervaring en kunsthistorische onderzoek. Zo kwam het in The Merchant House allemaal samen: dankzij verzamelaars kunst kunnen tonen en in de bijbehorende catalogi blijven onderzoeken wat kunst voor de mens betekent.'

In je communicatie richt je je met name op de kunstliefhebber, de mensen die nieuwe dingen willen zien, of juist meer willen weten. Niet per sé op de kopers. Dat staat lijnrecht tegenover de meeste galeries die echt gericht zijn op de verzamelaars.

'Je kan kunst maken zonder geld, maar zonder geld kun je geen kunst kopen. Tegelijkertijd gaat kunst ook om kijken en ervaren, en dat is absoluut gratis. Als galerie heb je altijd een dubbele agenda. Dat vind ik een onwijs interessant spanningsveld. Daar komt het snijvlak van The Merchant House naar voren. Ik zag dat mensen die het geld overhebben voor kunst ook enthousiast worden over het beschikbaar maken van kunst en kunstenaars voor iedereen. Zo dragen zij bij aan de maatschappij.'

Daarom heb ik een art space, een plek voor culturele events die gefocust is op kunst ervaren. The Merchant House is een open ruimte, iedereen is welkom. Een plek waar je komt om kunst te bekijken. Kunst kopen kan online en staat daarbij los van de ervaring in de galerie. Ik steek veel tijd en energie in het vormgeven van mooie tentoonstellingen van kunstenaars die ik graag wil laten zien. Ik zou graag wat meer open gaan, maar ik wil niet de hele dag wachten tot er een enkeling binnenkomt. Ik vind de persoonlijke uitwisseling erg inspirerend, daar maak ik graag tijd voor vrij. Daarom vraag ik mensen een afspraak te maken via de website. De drempel is laag, iedereen is altijd welkom!'

“Je kan kunst maken zonder geld, maar geen kunst kopen zonder geld.”

En nu bestaat The Merchant House vijf jaar. Hoe heeft deze strategie uitgepakt?

'Natuurlijk zou ik nog meer verzamelaars willen verblijden met het geëxposeerde werk, maar op dit moment balanceert alles zichzelf uit. We draaien break-even. Ik heb kunst verkocht en het concept van The Merchant heeft zichzelf vervuld. Elke expositie wordt er iets verkocht, waardoor we weer een stap vooruit kunnen.

In het begin heb ik altijd geroepen dat ik met The Merchant House nooit op een beurs zouden staan, maar nu kom ik daar toch op terug. Niet om op de beurs kunst te verkopen, maar om meer mensen kennis te laten maken met de galerie. Dit jaar vind je ons op Unseen, ART Rotterdam en Independent Brussels. We zijn een kleine galerie, liever focus ik me op de programmering in het huis zonder afleidingen van buitenaf. Maar tegelijkertijd wil ik ook dat die mooie exposities worden gezien. Dat blijft een uitdaging.

Even een stapje terug, de afgelopen jaren heb je veel grote kunstenaars een nieuw podium gegeven, zowel in The Merchant House als in de bijbehorende catalogi. Catalogi die er overigens vaak meer uitzien als een kunstmagazine of koffietafelboek. Ik las ergens dat je graag kunstgeschiedenis wilt schrijven, hoe ga je te werk in je onderzoeken?

'Vertel eens, hoe start jij?'

Ik begin altijd vanuit mezelf, een persoonlijke fascinatie en zoek daar de verschillende bronnen of mensen bij. Juist die persoonlijke interpretatie vind ik altijd interessant.

'Het is altijd goed om vanuit je eigen point of view te starten. Alles is al eens gedaan, of geschreven. Dus wat kun je doen? Juist het persoonlijke perspectief kan heel waardevol zijn. In essentie is dat ook wat kunstenaars doen, zij vatten hun perspectief van de wereld in een kunstwerk dat zo hun eigen verhaal en kijk op de wereld vertelt. Ik denk dat ik hetzelfde doe in mijn werk. Mijn onderzoek gaat altijd terug op wat ik vind of zie, bekeken vanuit een sociaal historische context in wat kunst voor de mens betekent. De expositie die daaruit vloeit is daarvan eigenlijk alleen het resultaat.

Dat onderzoek bestaat niet alleen uit een sociaal historische context, maar ook door de kunstenaar goed te leren kennen. Ik wil niet een expositie cureren, ik wil een kunstenaar op zijn best tonen en de bezoeker in die ervaring meenemen.

Zoals bijvoorbeeld bij Judit Reigl. Ik kende haar werk uit de jaren '70 en vond dat fantastisch. Ik speelde met het idee een aantal van die werken te tonen, maar wilde haar eerst goed leren kennen. Ze is nu 96 en kan niet meer werken, daarvoor is ze te kwetsbaar en haar werk te fysiek en te groot. Maar toen we eenmaal aan de praat raakte, bleek dat ze na haar bekendste werken in de jaren '70 nog veel meer werk gemaakt had. En toen viel het kwartje: waarom zouden we niet het meest recente werk tonen? Toen ik haar dat vroeg werd ze zo enthousiast, want niemand had haar laatste werken ooit getoond. Een van haar laatste tekeningen was gigantisch, van Judit moest het per sé op één muur worden getoond: ik wist niet zeker of het zou passen! Gelukkig paste het precies. Dat hebben we ook in z'n geheel in de catalogus opgenomen, omdat dat is hoe zij wilde dat het werd ervaren.

"Ik wil geen expositie cureren, ik wil een kunstenaar op zijn best tonen."

Judit Reigl in The Merchant House

Judith Reigl

Late Paintings and Drawings

The Merchant House 4.1
Amsterdam

Powered by ISSUU
Publish for Free

Late Paintings and Drawings

Ik wilde haar neerzetten als een jonge kunstenaar. Daarom heb ik de ontwerper gevraagd felle kleuren te gebruiken en jonge kunstcritici gevraagd naar haar werk te kijken. Ik was benieuwd hoe haar werk nu werd opgevat. Voor Reigl was het niet nodig een zwaar kunstboek te maken, die was er immers al over haar gemaakt. Het was de meest bijzondere show en het gebeurde eigenlijk alleen omdat ik met haar persoonlijk in gesprek raakte. Precies dat snijvlak tussen de catalogus en de expositie vind ik interessant, het is heel enerverend de kunstenaar de kans te geven iets anders van zichzelf te laten zien, of juist een nieuw publiek met ze kennis te laten maken.

Daar was ik inderdaad erg benieuwd naar. Je wil geen curator zijn, maar de kunstenaar op z'n best tonen, toch kan ik me voorstellen dat er wel een aantal richtlijnen zijn die je meeneemt in het samenstellen van het programma. In hoeverre is de fysieke ruimte leidend in wat er wel en niet getoond wordt? En hoe werkt dat in de catalogi?

Ik vind het belangrijk dat de kunstenaar kan laten zien waar zij voor staan. Maar tegelijkertijd moet het ook passen binnen het idee van The Merchant of een link hebben met Amsterdam, want waarom zou het werk dan hier getoond moeten worden? Dat maakt onze exposities anders dan die van anderen, het zijn museumwaardige shows. De afgelopen vijf jaar waren een fantastische ervaring, al die ideeën en jaren van onderzoek die samenkomen in de praktische vorm van een tentoonstelling draagt allemaal terug op wat kunst voor ons betekent: zowel voor de kunstenaar als voor de bezoeker.

Ik zie geen verschil tussen hedendaagse kunst of kunst uit de Renaissance. Ik vind die wisselwerking daartussen interessant. Vandaag de dag kijken we nog steeds naar schilderijen van Rembrandt, maar wat dat betekent en hoe het samenkomt dat is wat me intrigeert.

In mijn werk laat ik liever zien wat er nu gebeurt in de kunstwereld, maar anders vind ik, net als bij Judit Reigl, of Pino Pinelli een manier om oudere kunst voor nu interessant te maken. Dat is waarom de catalogi zo belangrijk zijn, zowel voor The Merchant House als de kunstenaar. Ook hierin speelt de kunstenaar en wat hij/zij wilt vertellen of uitstralen een grote rol. Het helpt ze op weg om hun verhaal op een andere manier te vertellen.

“Vanuit het oogpunt van The Merchant komt alles samen: kunst tonen, kunst maken en kunst kopen.”

Dus eigenlijk komt alles terug op die vraag die je als 12-jarig meisje al stelde: wat betekent kunst voor de mens. De afgelopen 16 jaar heb je dat intensief onderzocht. Heb je inmiddels al een antwoord op deze vraag gevonden?

Daar kan ik niet een objectief antwoord op geven. Er zijn verschillende parameters die daarin een grote rol spelen: esthetische waardes trekken mensen aan. Maar dat is puur menselijk, met ethische waardes groei je op. Dat is opvoeding, maar kunst is puur universeel en overstijgt grenzen. Dat brengt me terug naar Portret van een Oude Man in Rood. In feite is het een heel abstract werk. Door de kleuren is het veel meer een artistieke uiting, dan een daadwerkelijk portret. Ik denk dat dat is wat me zo fascineerde, ik voelde iets. Dat idee is precies wat het programma van The Merchant House reflecteert.

Het gekke is eigenlijk dat alles vanuit het oogpunt van The Merchant samenkomt. Mijn visie, mijn achtergrond, de wisselwerking tussen kunst en de bezoeker en de kunstenaar en zijn werk. Dat wil ik mensen laten zien. Daarom sta ik op beurzen, ik wil dat mensen het komen bekijken. Het is visueel, en daardoor universeel. Oprecht denk ik dat het programma de afgelopen vijf jaar heeft gewerkt. Het is heel moeilijk om iets te starten, ik wens je al het geluk. Je moet een heel sterk concept hebben, maar een net zo'n grote wens om het samen te brengen. Dankzij alle research en informatie, de stemmen van de kunstenaars heb ik een unieke manier gevonden en daarom wat succes met zich meegebracht. Ik hoop dat veel meer mensen dat komen ervaren.

Ik hoop het ook.

Praktische informatie

The Merchant House is alleen open op afspraak. Doe dat vooral, Marsha neemt uitgebreid de tijd om je mee te nemen langs de fascinerende verhalen achter de kunstenaars en werken in het prachtige pand aan de Herengracht. De bijzondere catalogi geven een mooi beeld van de wereld, wat je eigenlijk moet ervaren.

Eens in de zoveel tijd host The Merchant House interessante Artist Talks en andere event. Deze zijn gratis te bezoeken. Kijk voor het actuele programma op themerchanthouse.com.